

4. Лазаренко Н. Культура мовлення як невід'ємна складова ключових компетентностей сучасного педагога. Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Філологія (мовознавство) : Збірник наукових праць / гол.ред. Н. Л. Іваницька. Вінниця : ТОВ «Фірма «Планер», 2016. Вип.23. С.36-42.

5. Кузьменко В.І. Мислення. *Дошкільне виховання*. 2007. № 9. С. 18-19.

6. Малєєва, З.П. Розвиток наочно-образного мислення у дошкільників з порушенням зору. *Виховання і навчання дітей з порушенням розвитку*. 2015. № 1. С. 27-33.

7. Шикиринська О. В. Розвиток логіко-математичного мислення старших дошкільників у контексті Концепції нової української школи. La science et la technologie à l'ère de la société de l'information: coll. de papiers scientifiques «ΛΟΓΟΣ» з avec des matériaux de la conf. scientifique et pratique internationale, Bordeaux, 3 mars, 2019. Bordeaux : OP «Plateforme scientifique européenne», 2019. V.6. P. 61 – 65.

8. Kruty K., Zdanevych L., Demchenko O., Demianenko O. PREPARATION OF FUTURE PRESCHOOL TEACHERS TO THE IMPLEMENTATION OF «ANJI PLAY» EDUCATIONAL PRACTICE IN THE TRAINING PROCESS DURING REFLECTION WORKSHOPS. Підготовка майбутніх фахівців початкової та дошкільної освіти: стратегії реформування. Колективна монографія / за ред. В.М.Чайки, О.І.Янкович. Тернопіль: Осадца Ю.В., 2019. С. 209-228.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЙНОЇ ГОТОВНОСТІ ДО ШКІЛЬНОГО НАВЧАННЯ У ДІТЕЙ СТРАШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Тамара Марчій-Дмитраш, кандидат педагогічних наук, доцент
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (Україна)

ORGANIZATIONAL AND PEDAGOGICAL CONDITIONS OF THE FORMING OF SENIOR PRESCHOOL AGE CHILDREN'S MOTIVATIVE READINESS FOR SCHOOL EDUCATION

Tamara Marchii-Dmytrash, Candidate of Pedagogy, Associate Professor
Vasyl Stefanyk Precarpathian National University (Ukraine)

***Анотація.** У статті конкретизовано організаційно-педагогічні умови формування мотиваційної готовності до шкільного навчання у дітей старшого дошкільного віку. Визначено основні завдання, які стоять перед педагогом у процесі формування мотиваційної готовності вихованців до шкільного навчання. Акцентовано на необхідності дотримання принципу наступності в освітньому процесі ЗДО і початкової школи в означеному процесі.*

***Ключові слова:** готовність до шкільного навчання, мотивація, заклад дошкільної освіти, старший дошкільний вік, організаційно-педагогічні умови.*

***Abstract.** The organizational and pedagogical conditions for the forming of motivational readiness for schooling of children of older preschool age are concretized in the article. The main tasks facing the teacher in the process of forming the pupils' motivational readiness for school education are defined. Emphasis is placed on the need to observe the principle of continuity in the educational process of institution of preschool education and primary school in the definite process.*

***Key words:** readiness for school education, motivation, preschool educational institution, senior preschool age, organizational and pedagogical conditions.*

Одним із важливих завдань закладів дошкільної освіти є підготовка дітей до навчання в школі з таким рівнем сформованої мотиваційної готовності, який дозволить майбутньому першокласнику успішно реалізовувати себе в освітньому процесі. Мотиваційна готовність є

одним із структурних компонентів загальної готовності до навчання школи. Тому з метою її формування слід створювати такі умови, які будуть забезпечувати формування у майбутнього першокласника бажання вчитися і пізнавати світ.

Узагальнивши різні підходи до тлумачення поняття «*організаційно-педагогічні умови*» в наукових дослідженнях, розуміли їх як комплекс можливостей, які сприяють ефективному вирішенню освітніх проблем, в нашому випадку – формуванню мотиваційної готовності дітей шостого року життя до навчання в школі. Вони передбачають врахування особливостей змісту, форм, методів повноцінного педагогічного процесу, спрямованих на досягнення ключових завдань педагогічної діяльності.

У контексті нашого дослідження забезпечення ефективності формування високого рівня мотиваційної готовності дітей старшого дошкільного віку до шкільного навчання можливе за дотримання таких організаційно-педагогічних умов:

1) забезпечення соціально-комунікативного розвитку дітей старшого дошкільного віку;

2) розвиток самостійності і самоконтролю вихованців;

3) використання заохочень за старання й успіхи дітей; важливо, щоб педагог заохочував і підкріплював досягнення того, хто навчається, при цьому не порівнюючи дитину з іншими, а орієнтувався на її попередній досвід, побудований з власних невдач і помилок; такий підхід до організації навчання сприяє тому, що діти не бояться власних невдач і прагнуть до успіху, тобто вони мотивовані на навчальну діяльність;

4) творчий підхід педагога до представлення навчального матеріалу, який передбачає активну участь дітей в освітньому процесі, задоволення від комунікації з педагогом; внутрішньо вмотивована діяльність педагога і зацікавлення ним в досягненні поставлених перед собою освітніх завдань, високий рівень професіоналізму і впевненість у своїх силах сприяє формуванню мотиваційної готовності вихованців до навчання в школі;

5) дотримання принципу диференціації навчання, який передбачає врахування індивідуальних особливостей дітей, специфіки їхнього оволодіння матеріалом, яке відбувається у всіх з різною швидкістю;

б) організація різноманітних форм співпраці дітей старшого дошкільного віку та школярів для забезпечення позитивного ставлення, інтересу до навчання (екскурсії в школу, бібліотеку, бесіди про школу, перегляд зображень, відео, презентацій про шкільне життя, розмови про нього, малювання та ігри);

7) здійснення співпраці педагогів із батьками щодо ефективної підготовки дітей до школи.

Кожен із цих напрямків роботи передбачає розробку програми дій для закладів дошкільної освіти. Так, соціально-комунікативний розвиток містить в собі мету – соціальний розвиток і одночасно умову і способи досягнення цієї мети – міжособистісне спілкування дітей старшого дошкільного віку. Саме в процесі спілкування з дорослими діти дізнаються правила поведінки, моральні норми, соціальні ролі і очікування.

Очевидно, що при сприятливих умовах, коли дорослі і однолітки доброзичливо ставляться до дитини, задовольняється потреба останньої в схваленні, позитивній оцінці, визнанні. В той час як негативний досвід спілкування призводить до агресії, невпевненості в собі, замкнутості, що заважає соціальному розвитку і сприятливій адаптації дитини у процесі переходу до школи. Тому основними завданнями, які стоять перед педагогом у процесі формування мотиваційної готовності до шкільного навчання є такі: підготовка дитини до життя в суспільстві, розвиток соціально цінних якостей особистості (розвиток діалогічного спілкування, соціального та емоційного інтелекту, емоційної чутливості, емпатії, самостійності, цілеспрямованості і відповідальності; формування основ безпечної поведінки в побуті, соціумі, природі; засвоєння норм і цінностей, прийнятих у суспільстві, включаючи моральні та етичні цінності тощо; забезпечення правильного уявлення про школу і навчання; створення позитивного ставлення до навчання і школи; формування навчального досвіду).

Відповідно для вирішення цих завдань доцільно використовувати різноманітні форми і методи роботи, зокрема такі: екскурсії в школу, бібліотеку, бесіди про школу, вивчення віршів, перегляд зображень про шкільне життя і розмови про них, малювання та ігрові прийоми.

На особливу увагу в реалізації принципу наступності заслуговує створення для дітей старшого дошкільного віку такого розвивального середовища, яке сприятиме розвитку пізнавальної активності, креативності, самостійності. Так, використовуючи атрибути до різних ігор, створюючи ігротеки, облаштовуючи книжковий куточок з літературою пізнавального змісту, застосовуючи у процесі взаємодії з дітьми карти, глобус, різноманітні схеми тощо, педагог має можливість якомога ефективніше використовувати можливості середовища [1, с. 197].

Психологи зауважують, що у випадку, якщо на одному віковому етапі порушуються нормальні умови розвитку, то на наступному доводиться одночасно розв'язувати вже два завдання: навчання і корекцію. Тому так важливо створити сприятливу атмосферу для навчання саме в той час, коли діти відкриті для впливів педагога із урахуванням принципу наступності та індивідуального розвитку особистості [2, с. 151].

Поступово у дітей з'являється мотивація до навчання, дошкільна допитливість переходить в елементарні пізнавальні інтереси, розвивається самооцінка, критичність до себе і оточення, удосконалюються навички спілкування і формуються основи знань.

Основними характеристиками успішності дотримання організаційно-педагогічних умов є:

- відповідність меті та змісту форм, методів роботи для реалізації повноцінного педагогічного процесу;
- забезпечення ефективності вирішення освітніх завдань, їх єдність з визначеними організаційно-педагогічними умовами;
- основна функція організаційно-педагогічних умов – організація таких заходів, які б забезпечили цілеспрямоване і систематичне управління розвитком цілісного освітнього процесу.

Список використаних джерел

1. Садова Т. Пізнавальна активність як умова формування інтелектуальної готовності дошкільників до шкільного навчання. *Гуманізація навчально-виховного процесу*. Збірник наукових праць (спецвипуск): матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Реалізація принципу наступності дошкільної та початкової ланок у контексті суб'єктної парадигми освіти». 17–18 травня 2007 року / за заг. ред. проф. В. Сипченка. Слов'янськ: Видавничий центр СДПУ, 2007. 415 с.

2. Марчій-Дмитраш Т. Сучасний стан реалізації принципу наступності у підготовці дітей до навчання в школі. *Науковий журнал: Освітній простір України*. Івано-Франківськ. 2019. Випуск 17. С. 147-153.